Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1546/2024
06.02.2025. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Мила Симић, адвокат из ..., против тужене Предшколске установе „Пионир“ из Јагодине, чији је законски заступник Градски правобранилац Града Јагодине, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3491/23 од 01.02.2024. године, у седници одржаној 06.02.2025. године, донео је

П Р Е С У Д У

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3491/23 од 01.02.2024. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Јагодини П1 63/23 од 13.09.2023. године у ставу другом и трећем изреке, и **одбија** захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиљи на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 30.470,80 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Јагодини П1 63/23 од 13.09.2023. године одбијен је тужбени захтев тужиље АА којим је тражила да суд обавеже тужену Предшколску установу „Пионир“ из Јагодине да јој на име јубиларне награде за навршених 20 година рада остварених у радном односу код тужене исплати износ од 70.920,00 динара са законском затезном каматом од 01.01.2021. године до коначне исплате. Обавезана је тужена Предшколска установа „Пионир“ из Јагодине да тужиљи на име разлике између примљене јубиларне награде са навршених 20 година рада остварених у радном односу па до припадајуће јубиларне награде по обрачуну извршеном у складу са Правилником о раду туженог исплати износ од 18.494,00 динара са законском затезном каматом почев од 01.01.2021. године до коначне исплате (став други изреке). Обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 143.630,00 динара (став трећи изреке).

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3491/23 од 01.02.2024. године преиначена је пресуда Основног суда у Јагодини П1 63/23 од 13.09.2023. године у

ставовима другом и трећем тако да она сада гласи: „Одбија се као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавеже тужена да јој на име разлике између исплаћене јубиларне награде за 20 година рада остварених у радном односу па до припадајуће јубиларне награде по обрачуну извршеном у складу са Правилником о раду тужене исплати износ од 18.494,00 динара са законском затезном каматом од 01.01.2021. године до коначне исплате (став први изреке). Обавезана је тужиља да туженој исплати на име трошкова парничног поступка износ од 90.000,00 динара (став други изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је изјавила благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу одредбе члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...10/23 – други закон), а Врховни суд је закључио да је ревизија тужиље основана, а другостепена пресуда донета на основу погрешно примењеног материјалног права.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Нису учињене друге битне повреде одредаба поступка на које ревидент указује у ревизији.

Према утврђеном чињеничном стању тужиља је у радном односу код тужене на радном месту ... . Тужиља је дана 01.03.2019. године навршила 20 година рада у радном односу, па јој је тужена исплатила јубиларну награду у висини од 52.426,00 динара по основу одредбе члана 42. Посебног колективног уговора за запослене у установама предшколског васпитања и образовања, чији је оснивач Република Србија – аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе објављен у „Службеном гласнику РС“ број 43/2017. Тужиља је дана 28.09.2020. године навршила двадесет година у установи тужене. Постављеним тужбеним захтевом у коме је одлучено ставом другим првостепене пресуде тужиља потражује разлику између износа који јој је тужена исплатила на име јубиларне награде за 20 година рада оствареним у радном односу и износа који би јој припао на име јубиларне награде према обрачуну извршеном у складу са Правилником о раду тужене у висини од 18.494,00 динара, а према одредби ког правилника би тужиља за 20 година рада у установи тужене навршених 28.09.2020. године остварила јубиларну награду у износу од 70.920,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је тужиљи јубиларна награда исплаћена по другом основу (према одредбама ПКУ- а), да се ради о два различита основа за исплату јубиларне награде, те да Правилник о раду регулише повољније услове за исплату јубиларне награде и даје већа права тужиљи од Посебног колективног уговора, па је усвојио постављени тужбени захтев за исплату разлике.

Према становишту другостепеног суда, није реч о два одвојена, независна права тужиље на исплату јубиларне награде (према ПКУ- у и према Правилнику о раду тужене), већ је исплатом јубиларне награде за 20 година рада у радном односу према Посебном колективном уговору, тужиљино право исцрпљено, а обавеза послодавца престала, из ког разлога је првостепена пресуда у ставу другом преиначена и тужбени захтев тужиље одбијен као неоснован.

Врховни суд налази да се основано ревизијом указује да је побијана другостепена одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Одредбама члана 8. став 2. и члана 10. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...95/18), прописано је да општим актом и уговором о раду могу да се утврде већа права и повољнији услови рада од права и услова утврђених законом, као и друга права која нису утврђена законом, осим ако законом није друкчије одређено, да се Посебним колективним уговором не могу утврдити мања права и неповољнији услови рада запосленом од права и услова утврђених општим колективним уговором који обавезује послодавце који су чланови удружења послодаваца које закључује тај посебан колективни уговор, као и да колективним уговором код послодавца не могу да се утврде мања права и неповољнији услови рада запосленом од права и услова утврђених општим, односно посебним колективним уговором који обавезује тог послодавца.

Према одредби члана 120. тачка 1. Закона о раду општим актом, односно уговором о раду може да се утврди право на јубиларну награду и солидарну помоћ. Одредбе овог Закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2. тог закона.

У складу са одредбама члана 42. став 1. Посебног колективног уговора за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“ број 47/17), послодавац је дужан да запосленом исплати јубиларну награду за 20 година рада у радном односу – једна просечна плата.

Правилник о раду тужене установе број 1971/1 од 17.10.2011. године са изменама број 1793/2 од 17.10.2014. године, број 185/6 од 29.01.2015. године и број 2312/4 од 26.11.2015. године, у одредби члана 90. став 1. и став 2. предвиђа обавезу послодавца да запосленом исплати јубиларну награду која се исплаћује запосленом у години када наврши 10, 20, 30 или 35 година рада у установи, а у ставу 3. алинеја 2. истог члана да висина јубиларне награде износи за 20 година радног стажа једна просечна плата запосленог, односно просечне плате остварене у установи у претходном месецу, односно просечне зараде исплаћене запосленом према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику, ако је то повољније за запосленог.

Имајући у виду наведене одредбе члана 8. став. 2. и 10. Закона о раду општи акти (колективни уговор и правилник о раду) у односу на закон могу да утврде већа права и повољније услове рада од права и услова утврђених законом, као и друга права која нису утврђена законом. Ово правило се примењује и у међусобним односима општих аката у том смислу да општи акт слабије правне снаге, односно нижег хијерархијског ниво може да утврди друга, односно већа права и повољније услове рада, од општег акта јаче правне снаге, односно вишег хијерархијског нивоа. У том случају се примењују одредбе тог општег акта који предвиђа већа права и повољније услове рада.

У овој парници, тужиља, запослена у установи предшколског васпитања и образовања тужбеним захтевом тражи исплату разлике између јубиларне награде за навршених 20 година рада у радном односу која јој је исплаћена у складу са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у установама предшколског васпитања и

образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе и јубиларне награде обрачунате у складу са одредбама Правилника о раду тужене установе.

У складу са наведеним одредабама члана 120. Закона о раду право на јубиларну награду запосленима у установама предшколског васпитања и образовања утврђено је Посебним колективним уговором за запослене у установама предшколског васпитања и образовања чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе. Тужиља, запослена у туженој предшколској установи, како произилази из утврђеног чињеничног стања, навршила је 20 година рада у радном односу, па јој је у складу са цитираним одредбама члана 42. став 1. Посебног колективног уговора исплаћена јубиларна награда. Међутим, запосленима у туженој предшколској установи ово право било је утврђено и наведеним одредбама Правилника о раду. Овај општи акт тужене је, као акт слабије правне снаге, у смислу одредаба члана 8. став 2. и члана 10. Закона о раду које, дакле предвиђају могућност утврђивања већих права и повољнијих услова рада у односу на опште акте јаче правне снаге, по оцени Врховног суда повољнији од наведеног Посебног колективног уговора. Ово стога што би тужиљи према одредбама члана 90. став 1, 2. и 3. Правилника о раду за навршених 20 година радног стажа код тужене установе, имајући у виду предвиђену висину јубиларне награде, иста припадала у већем износу од исплаћеног. Из наведених разлога, супротно налажењу другостепеног суда, предметна обавеза тужене да тужиљи исплати јубиларну награду није престала у смислу одредаба члана 295. став 1. Закона о облигационим односима, јер тужиљи, код изложеног, припада разлика између износа исплаћене јубиларне награде и износа који јој припада на основу Правилника о раду, како правилно закључује и првостепени суд.

Како је преиначена другостепена пресуда и одбијена жалба тужене, то је потврђена и одлука о трошковима првостепеног поступка и одбијен захтев тужене да се обавеже тужиља да јој накнади трошкове парничног поступка.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је на основу члана 416. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу првом изреке.

Тужиља је успела у поступку по ревизији, па јој на основу чланова 153, 154. и 163. став 2. Закона о парничном поступку, припадају и опредељени трошкови овог поступка, који обухватају трошкове на име састава ревизије 18.000,00 динара према Адвокатској тарифи важећој у време предузимања парничних радњи, као и на име судских такси за ревизију 5.279,52 динара и ревизијску одлуку 7.191,28 динара, према важећој Таксеној тарифи.

На основу члана 165. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић